

‘Ik probeer zoveel mogelijk te doen binnen mijn cirkel van invloed’

Ecologisch hovenierschap vraagt om een fundamenteel andere manier van werken, ontwerpen én communiceren

Een ecologische tuin aanleggen begint volgens Arjan Faber niet met een beplantingsplan, maar met een andere manier van kijken. De eigenaar van ecologisch hoveniersbedrijf Groen Licht verruilde vier jaar geleden zijn baan als orthopedagoog voor het hoveniersvak. Nu ontwerpt hij tuinen waarin natuurlijke processen centraal staan en probeert hij klanten te laten ontdekken dat minder ingrijpen vaak juist meer leven oplevert.

Auteur: Marijke Wempe

‘In het noorden van Nederland bestaat inmiddels een collectief van hoveniers die ecologisch bewust werken. Hier in Zuidoost-Drenthe zijn het er maar een paar.’ Arjan Faber kijkt uit over zijn tuin, waar margrietten, gewone rolklaver, wilde marjolein en beemdtkroon zich steeds verder uitbreiden. Tussen stapelmuren, een vijver en een bloemenweide ontstaat langzaam een landschap waarin niet de mens, maar het ecosysteem centraal staat. Het contrast met veel andere tuinen in de buurt kan haast niet groter zijn.

‘Wat je hier veel ziet, zijn tuinen met een gazon, een hortensia en een beukhaag,’ zegt Faber. ‘Als ik door het dorp loop, kan ik het aantal tuinen dat écht iets te bieden heeft voor de dieren op één hand tellen.’ Zowel de hoveniers als tuineigenaren in deze regio zijn nog vrij conservatief en dat zie je direct terug in het straatbeeld.

Alles is strak en netjes. Voor Faber draait het werk niet alleen om een andere stijl van het aanleggen van tuinen, het vraagt ook om een totaal andere manier van kijken naar het vak.

De klant is niet altijd koning

‘Een ecologisch hovenier werkt echt heel anders dan een traditionele hovenier. Niet alleen in aanleg of beplanting, maar ook in de houding en communicatie naar de klant.’ Deze filosofie is ook zichtbaar op veel websites van ecologische hoveniers. Ook Faber profileert zich nadrukkelijk als ecologisch hovenier en merkt dat dat ook werkt als een soort filter. ‘Ik krijg zelden aanvragen waarvan ik denk: dat past totaal niet bij mij.’ Toch kan het soms schuren. Waar veel traditionele hoveniers zich vooral richten op de wensen van klanten, ziet hij voor zichzelf een andere rol en verantwoordelijkheid. ‘De klant is niet in alle opzichten koning.

‘We weten inmiddels zoveel – en toch gaan we door op de oude voet’

Natuurlijk beweeg ik mee, maar ik verwacht van mijn klanten dat zij ook met mij meebewegen. Ik heb een bepaalde filosofie, een bepaalde overtuiging. Als dat te veel naar de achtergrond verdwijnt, dan geef ik de opdracht terug.’

Dat vraagt soms om stevige gesprekken, zeker wanneer klanten gewend zijn aan tuinen waarin controle en beheersing meer centraal staan. ‘Veel mensen die van tuinieren houden, zijn vooral bezig met ingrijpen. Juist wanneer je minder doet, zie je veel meer leven in je tuin ontstaan en gebeuren er mooie en verrassende dingen.’ Daar ligt dan ook de grootste uitdaging in zijn vak: uitleggen waarom een ecologische tuin er anders uitziet én waarom dat zo waardevol is. ‘Veel mensen zijn onwetend over de relaties tussen planten en dieren en hoe je een tuin zo ontwerpt dat beide tot hun volle recht komen. Je moet jouw verhaal goed kunnen vertellen.’

Ecologisch hovenier als tweede carrière

Opvallend genoeg werkte Faber vijf jaar geleden nog helemaal niet als hovenier. Twintig jaar lang was hij werkzaam als orthopedagoog in verschillende vormen van onderwijs. ‘Dat werk kostte mij steeds meer energie. Ik voelde me vaak overwerkt. Toen ik voor de derde keer richting overspannenheid ging, dacht ik: nu moet het anders.’ Hij overwoog een combinatie van zorg en groen, bijvoorbeeld in de vorm van een

zorgkwekerij. Maar uiteindelijk besloot hij het roer volledig om te gooien. ‘Ik wilde iets doen waar ik écht blij van werd.’

Hij volgde de opleiding Ecologisch hovenier van Terranext en kwam zo in aanraking met het vak. Praktijkervaring deed hij op bij ecologisch hovenier Dennis Meppelink in Erica. ‘Dennis fungeerde als een kruiwagen voor mij. Hij nam mij mee naar projecten en doordat hij veel werk had, kreeg ik zelf ook opdrachten.’ Inmiddels heeft hij deze rol zelf ook opgepakt. ‘Vorig jaar meldde zich een jonge fysiotherapeut die ongelukkig was in zijn werk en interesse had in het hoveniersvak. Ik herkende zijn verhaal meteen.’ Nu gaat hij af en toe met Faber mee en is hij eveneens gestart met de opleiding Ecologisch hovenier. ‘Zo geef ik het weer een beetje door.’

Minder controle, meer ecologie

De projecten van Faber draaien vrijwel altijd om natuurlijke processen en hergebruik van materialen. In Stadskanaal transformeerde hij een voormalig boerderij met verwaarloosde en verouderde sierbeplanting tot een natuurlijke tuin met stapelmuren, inheemse beplanting en bomen. In een stadstuin in Almelo legde hij een beekloop aan met streekeigen zadenmengsels en verschillende zones voor insecten en vogels. ‘Dan zie je ook hoe ongelooflijk veerkrachtig de natuur is. In anderhalf jaar is daar zoveel

moois ontstaan en barst het van de insecten en vogels.’

Ook in zijn eigen tuin experimenteert hij voortdurend. Dood hout blijft staan, wilde clematis krijgt de ruimte en bloemenweides mogen zich langzaam uitbreiden. ‘Inheemse planten gaan weleens aan de wandel. De natuur zoekt zelf een plek waar ze behaaglijk vindt. Dat vraagt ook om een andere houding: minder gericht op directe perfectie, meer gericht op ontwikkeling op de lange termijn. Een tuin hoeft niet meteen ‘af’ te zijn.’

Geen kant-en-klare oplossingen

Tegelijkertijd ontstaan er ook nieuwe uitdagingen. Vooral goed beheer van bloemenweides vindt hij complex. ‘Het juiste maaibeheer is voor mij echt een zoektocht, en ik vermoed dat stikstofdepositie het de laatste decennia ook niet makkelijker heeft gemaakt. Grassen profiteren daar enorm van en die wil je juist niet in je bloemenweide hebben.’ Goede praktijkervaringen blijven daarom ontzettend belangrijk. ‘Ik merk bijvoorbeeld dat inzaaien in het najaar echt veel betere resultaten geeft dan in het voorjaar. In het voorjaar ben je veel afhankelijker van de omstandigheden. In het najaar heb je veel meer vocht in de lucht en slaan mengsels veel beter aan.’ Volgens hem is juist die combinatie van observatie, experimenteren en plantenkennis essentieel in het vak. ‘Ik probeer ontzettend veel uit en kijk dan wat er gebeurt.’

Onder zijn enthousiasme zit ook enige frustratie. Vooral over de snelheid waarmee biodiversiteit in Nederland verdwijnt en over systemen die juist te langzaam veranderen. ‘Het tempo waarin we alles naar de grootje helpen, vind ik echt bijzonder treurig. We weten inmiddels zoveel – en toch gaan we door op de oude voet.’ Toch blijft hij optimistisch genoeg om elke dag opnieuw wilde tuinen aan te leggen. ‘Misschien maak ik maar een klein verschil, maar ik probeer zoveel mogelijk te doen binnen mijn cirkel van invloed.’ Juist daarin ziet Faber de kracht van ecologisch hovenierschap: plekken creëren waar opnieuw leven ontstaat en kan floreren.

BE SOCIAL
 Scan, lees & deel!